

Soạn bài Phân tích đề, lập dàn ý bài văn nghị luận - Ngữ văn 11

I. Phân tích đề

Đọc các đề bài trong SGK trang 23 và trả lời các câu hỏi nêu bên dưới:

Câu 1. Đề số 1 có tính định hướng cụ thể, còn đề 2 và 3 là đề mở, yêu cầu người viết phải tự xác định hướng triển khai.

Câu 2. Vấn đề cần nghị luận của mỗi đề:

- Đề 1: Việc chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới.
- Đề 2: Làm rõ tâm sự của Hồ Xuân Hương trong bài *Tự tình II*.
- Đề 3: Vẻ đẹp của bài thơ *Câu cá mùa thu* của Nguyễn Khuyến.

Câu 3. Phạm vi dẫn chứng bài viết của các bài:

- Đề 1: dẫn chứng thực tế xã hội là chủ yếu
- Đề 2: thơ Hồ Xuân Hương là chủ yếu => dẫn chứng văn học
- Đề 3: thơ Nguyễn Khuyến là chủ yếu=> dẫn chứng văn học

II. Lập dàn ý

Lập dàn ý là sắp xếp các ý theo trình tự logic. Lập dàn ý giúp người viết không bỏ qua những ý quan trọng, đồng thời loại bỏ những ý không cần thiết.

Có thể thực hiện theo các bước:

- Xác định luận điểm, luận cứ.
- Sắp xếp các luận điểm, luận cứ theo một trình tự logic, chặt chẽ.

III. Luyện tập

Đề 1:

1. *Phân tích đề:*

- Vấn đề cần nghị luận: Giá trị hiện thực sâu sắc của đoạn trích “*Vào phủ chúa Trịnh*”
- Yêu cầu nội dung:

+ Bức tranh cụ thể, sinh động về cuộc sống xa hoa, phù phiếm nhưng thiếu sinh khí của những người trong phủ Chúa, tiêu biểu là thế tử Trịnh Cán.

Soạn bài Phân tích đề, lập dàn ý bài văn nghị luận - Ngữ văn 11

+ Thái độ phê phán nhẹ nhàng mà thâm thúy cũng như dự cảm về sự suy tàn đang tới gần của triều Lê - Trịnh thế kỉ XVIII.

- Thao tác: lập luận phân tích

- Phạm vi dẫn chứng: Đoạn trích “*Vào phủ chúa Trịnh*”

2. *Lập dàn ý:*

a. Mở bài: Giới thiệu vấn đề nghị luận.

b. Thân bài: Phân tích

* Cuộc sống giàu sang, xa hoa của chúa Trịnh

* Chân dung Trịnh Cán:

* Thái độ của tác giả: Phê phán cuộc sống ích kỉ, giàu sang, phè phỡn của nhà chúa. Cuộc sống vật chất giàu sang quá mức, trái lại tinh thần thì rộng tuếch, đạo đức xói mòn.

c. Kết bài

Đề 2:

1. *Phân tích đề:*

- Vấn đề cần nghị luận: Phân tích tài năng sử dụng ngôn ngữ dân tộc của Hồ Xuân Hương qua một số bài thơ.

- Phương pháp: Sử dụng thao tác lập luận phân tích kết hợp với bình luận

- Phạm vi dẫn chứng là những từ ngữ giản dị, thuần Việt, những câu thơ sáng tạo, thành ngữ, ca dao.

2. *Lập dàn ý*

a. Mở bài: Giới thiệu tác giả, tác phẩm và vấn đề được đặt ra.

b. Thân bài:

- Ngôn ngữ dân tộc được thể hiện một cách tự nhiên, linh hoạt, khái quát.

- Cảm nghĩ: Sự sáng tạo đó góp phần khẳng định vị thế rất đáng trân trọng của Hồ Xuân Hương trong làng thơ Nôm nói riêng và trong văn học trung đại nói chung => Bà được mệnh danh cho Hồ Xuân Hương là Bà chúa thơ Nôm.

Soạn bài Phân tích đề, lập dàn ý bài văn nghị luận - Ngữ văn 11

c. Kết bài

Khẳng định lại vấn đề cần lập luận.